

PAKT DLA PRZESTRZENI

Kraków

20 listopada 2023

PREAMBUŁA

Każda opowieść o dobrym mieście zaczyna się od mieszkańca, a jakość jego życia zależy od jakości przestrzeni, która go otacza i którą współtworzy.

Uznając, że przestrzeń jest naszą wspólną wartością oraz odpowiedzialnością wobec obecnych i przyszłych pokoleń, formułujemy **PAKT DLA PRZESTRZENI**, będący otwartą, inkluzywną i ewoluującą inicjatywą na rzecz działań w kształtowaniu miejskiej polityki przestrzennej.

Kraków zasługuje na najwyższe standardy projektowania dla zrównoważonego rozwoju, wspólnoty i piękna.

Chcemy realnego prawa do naszego miasta.

Chcemy świata opartego na współdzieleniu i współtworzeniu.

Chcemy przestrzeni z dobrą architekturą i projektów wyłanianych w drodze konkursów architektonicznych i urbanistycznych.

Chcemy otwartych drzwi organów miejskiej administracji i transparentnych procedur. Domagamy się stałego dialogu Urzędu Miasta z urbanistami, architektami, ekspertami oraz inwestorami — budowniczymi miasta. Wierzimy w wartość i efektywność współpracy.

Uważamy, że polityka przestrzenna powinna być rdzeniem wszystkich polityk miejskich: transportowych, komunikacyjnych, infrastrukturalnych, w zakresie zarządzania zielenią, kulturą, dziedzictwem, związanych z przeciwdziałaniem zmianom klimatu. Dlatego domagamy się zintegrowanego planowania.

Domagamy się uzdrawiania miasta przez dostępność, bioróżnorodność, wykorzystywanie istniejących zasobów, regenerację miejsc opuszczonych, zdegradowanych i ich świadome przekształcanie w procesach partycypacji społecznej.

PAKT DLA PRZESTRZENI powstał jako dokument otwarty i żywy, ponadpolityczny. Ma być impulsem do zmian oraz fundamentem rzeczywistych planów i działań. Wysyłamy otwarte zaproszenie do objęcia roli jego ambasadorów i ambasadorek, którzy swoimi działaniami będą dawać przykład i angażować swoje społeczności na rzecz jakości w kształtowaniu polityki przestrzennej Krakowa.

Aby tworzyć zdrowe, przyjazne, inkluzywne miasto formułujemy 10 punktów, które wymagają szczególnej troski i pilnej interwencji.

- 1. ŁAD PRZESTRZENNY** — odczuwamy brak ładu przestrzennego. Oczekujemy kształtowania przestrzeni w sposób harmonijny, porządkujący elementy funkcjonalne, kulturowe, społeczne i estetyczne, by skutecznie poprawić jakość życia w mieście. Oczekujemy spójnej i jasno zdefiniowanej przez samorząd polityki przestrzennej.
- 2. DEBATA** — uważamy, że otwarta debata o przestrzeni jest niezbędnym elementem procesu budowy strategii i rozwoju miasta. Dążymy do jej inicjowania i angażowania różnorodnych grup, organizacji i instytucji zainteresowanych przestrzenią.
- 3. STANDARDY URBANISTYCZNO-ARCHITEKTONICZNE** — potrzebujemy zdrowego, otwartego, bezpiecznego i inkluzywnego miasta, dlatego dążymy do szanowania i dbania o kulturowe i środowiskowe zasoby jako priorytet zintegrowanego planowania przestrzennego. Konieczne jest zdefiniowanie i formalne przyjęcie standardów architektoniczno-urbanistycznych opartych na tych priorytetach.
- 4. WYZWANIA KLIMATYCZNE** — miasto nie może pozostawać bierne wobec zmian klimatycznych. Należy świadomie wykorzystywać zasoby niebiesko-zielonej infrastruktury. W całym procesie inwestycyjnym należy stosować zasady gospodarki obiegu zamkniętego i niskiej emisyjności.
- 5. 3×RE** — Revitalise, Recover, Reuse (Rewitalizuj, Odzyskaj, Wykorzystaj). Wierzymy, że rewitalizacja, odzyskiwanie przestrzeni i nadawanie jej nowych funkcji mogą stać się narzędziami uzdrawiania i naprawy miasta. Jesteśmy przekonani, że przywrócenie tego potencjału Krakowa jest możliwe i konieczne.
- 6. INTEGRACJA DZIAŁAŃ** — chcemy odejścia od silosowości. Wierzymy w skuteczność kompleksowej koordynacji działań i jesteśmy przekonani o konieczności zbudowania międzywydziałowej struktury w magistracie prowadzącej procesy przestrzenne miasta. Brak koordynacji, spójności i przewidywalności decyzji urzędowych ogranicza jego rozwój. Oczekujemy transparentności pracy administracji publicznej, sprzyjającej harmonijnemu rozwojowi gospodarczemu i społecznemu. Widzimy potrzebę istnienia bazy informatycznej i struktur koordynujących działania wydziałów oraz jednostek związanych z procesem przygotowywania inwestycji.

- 7. KONKURSY** — chcemy pięknego, zrównoważonego i opartego na wspólnocie miasta, dlatego oczekujemy podniesienia jakości przestrzeni i uzyskania najlepszych rozwiązań kształtowanych w drodze konkursów. Konkurs prowadzony w oparciu o dobrze zdefiniowane założenia, spójne z politykami przestrzennymi miasta powinien być procedurą powszechnie stosowaną przez podmioty publiczne i prywatne.
- 8. ARCHITEKT MIASTA** — rozwój miasta potrzebuje spójnej wizji i skutecznego zarządzania. Chcemy przywrócenia rangi instytucji Architekta Miasta jako moderatora i inicjatora debaty, strażnika interesu publicznego oraz ładu przestrzennego.
- 9. MKUA** — działanie Miejskiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej jako organu doradczo-opiniującego powinno służyć nie tylko Prezydentowi, ale także Radzie Miasta głoszącej nad uchwalaniem planu miejscowego. Jej działania i opinie powinny być publikowane, ogólnodostępne i poszerzane o konsultacje ekspertów z innych branż jako część dobrych praktyk. MKUA powinna być strażnikiem standardów architektoniczno-urbanistycznych.
- 10. URBAN FORUM** — dla działań związanych z wymianą myśli i pomysłów, konsultacjami, edukacją i partycypacją społeczną postulujemy powołanie Urban Forum jako miejsca spotkań zorganizowanych i spontanicznych. Chcemy wykorzystywać wartości i przynależności poprzez udział ekspertów oraz mieszkańców w procesach projektowych.

AUTORZY PAKTU:

Małgorzata TOMCZAK — inicjatorka, liderka oraz współautorka PAKTU DLA PRZESTRZENI

współautorzy: **Magdalena BUCZYŃSKA**, dr hab. **Krzysztof Görlich**, **Marek Grochowicz**,

Tomasz Janowski, **Wojciech Januszczyk**, **Bartłomiej Kisielewski**, dr **Piotr Kopyciński**,

prof. **Magdalena Kozień-Woźniak**, **Robert Kuzianik**, **Piotr Legerski**, **Olga Lany**,

dr **Marceli Łasocha**, **Krzysztof Markiel**, **Magdalena Milert**, **Janusz SEPIOŁ**

SYGNATARIUSZE

